

“MOBBING” – ΗΘΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο όρος Mobbing προέρχεται από την αγγλική λέξη “mob” που σημαίνει επιτίθειμαι, περικυκλώνω, ενοχλώ και εκφράζει σήμερα τη συστηματική ψυχολογική επίθεση και στρατηγική περιθωριοποίησης που δέχονται στο εργασιακό περιβάλλον, από τους ιεραρχικά ανωτέρους ή και τους συναδέλφους οι ανεπιθύμητοι, για διάφορους λόγους, εργαζόμενοι. Πρόκειται για μια συστηματική παρενόχληση σε βάρος ενός προκαθορισμένου θύματος προκειμένου να ωθηθεί στο να εγκαταλείψει τη θέση εργασίας του. Το σύνδρομο Mobbing δεν αποτελεί μια αυτούσια νοσολογική οντότητα αλλά το πλαίσιο για επανειλημμένες ψυχολογικές ή άλλου τύπου και βαθμού επιθέσεις που περιλαμβάνουν διαρκείς και αδικαιολόγητες επικρίσεις και συκοφαντίες, ανάθεση άχαρων και υποτιμητικών καθηκόντων, καθώς και για ενέργειες που θα μπορούσαν να θίξουν την επαγγελματική και κοινωνική εικόνα του θύματος στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων.

Ποιες είναι οι πιθανές αιτίες για αυτό το φαινόμενο που εμφανίζεται όλο και πιο συχνά; Μια είναι σίγουρα η οικονομική εξέλιξη των τελευταίων ετών. Η οικονομική πίεση αυξήθηκε έντονα τα τελευταία χρόνια και οι απαιτήσεις προς τους συνεργάτες μεγάλωσαν ανάλογα. Αυτό το γεγονός είχε σαν συνέπεια τον αυξανόμενο ανταγωνισμό σε κάθετη αλλά και οριζόντια ιεραρχία. Αυτή η μάχη διαδραματίζεται κυρίως σε ψυχολογικό και συναισθηματικό επίπεδο με αποτέλεσμα να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για την υγεία και ασφάλεια των εργαζόμενων. Εκδηλώνεται κυρίως με σοβαρές επιπτώσεις που μπορεί να λάβουν τη μορφή αυξημένων δυσκολιών συνεργασίας, μειωμένης αντοχής στο άγχος, σωματικής δυσφορίας, καταχρήσεων και ψυχολογικών αντιδράσεων. Επίσης μπορεί να επιφέρει στον εργαζόμενο δυσκολίες στον ύπνο, κατάθλιψη, ανάπτυξη διαφόρων μορφών μανίας, κάποιες φορές έντονη επιθετικότητα, σωματική κόπωση ή/και τάσεις αυτοκτονίας. Αν δε σταματήσει άμεσα η παρενόχληση, δεν ερευνηθούν οι αιτίες που την προκάλεσαν στον εργασιακό χώρο και δε ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, υπάρχει ο κίνδυνος τα προβλήματα να γίνουν τόσο σοβαρά ώστε ο εργαζόμενος να χρειαστεί μακροχρόνια ιατρική και ψυχοθεραπευτική φροντίδα από ειδικούς.

Από την πλευρά της εταιρίας, οι αρνητικές συνέπειες σε ότι αφορά την αποδοτικότητα και τις οικονομικές επιδόσεις είναι σημαντικές, καθώς παρατηρήθηκε ότι το επίπεδο απόδοσης ενός εργαζόμενου που υφίσταται mobbing, μπορεί να σημειώσει πτώση κατά 80% όσον αφορά τις ικανότητές του, τις αντιστάσεις του στο εργασιακό άγχος και την προσοχή του, με αποτέλεσμα την εκδήλωση ψυχικής ή σωματικής ασθένειας που θα τον οδηγήσει σε απουσιασμό.

Τι μπορείτε να κάνετε, εάν είστε θύμα συμπεριφοράς Mobbing από συναδέλφους; Πρώτα απ' όλα θα πρέπει να ξεπεράσετε τυχόν ενδοιασμούς και να εξοικειωθείτε με την ιδέα, ότι θα αμυνθείτε. Όσο περισσότερο καθυστερείτε με την αντίδρασή σας, τόσο μεγαλύτερη θα γίνει η πίεση, την οποία θα υποστείτε. Ζητείστε μια ξεκάθαρη συζήτηση με τον/την συνάδελφο και προϊστάμενο/η. Περιγράψτε με ακρίβεια και αντικειμενικά πως βιώνετε την επιθετική συμπεριφορά και πως αισθάνεστε γι' αυτό. Σε κάθε περίπτωση, ο προϊστάμενός σας θα πρέπει να έχει το ανθρώπινο και οικονομικό ενδιαφέρον, να λήξει αυτή την παρενόχληση άμεσα. Πως πρέπει να χειριστούν ιδιοκτήτες επιχειρήσεων ή διευθυντές καταστάσεις, όπου διαπιστώνουν συμπεριφορές Mobbing στην ομάδα τους; Εξουδετερώστε το άμεσα, εάν θέλετε να διατηρήσετε την υψηλή αποδοτικότητα των συνεργατών σας. Αναζητήστε τον/τους υπάιτιο/υς και τους λόγους που προκαλούν αυτές τις συμπεριφορές. Μιλήστε με τους ενδιαφερόμενους και λύστε τις πιθανές διαφορές ή απαιτείστε αλλαγή συμπεριφοράς και παρακολουθείστε το.

Μπορεί το Mobbing σε μια εταιρία να προληφθεί; Ενδεχομένως όχι, μπορεί όμως να μειωθεί. Σε πολλές χώρες της Ευρώπης υπάρχουν νόμοι που ρυθμίζουν με σαφήνεια τέτοιες καταστάσεις. Θύματα συμπεριφοράς Mobbing μπορούν να καταφύγουν στα δικαστήρια και να μηνύσουν τον εργοδότη τους και τον/τους Mobber. Ολοένα και συχνότερα δικαιώνονται τα άτομα αυτά και λαμβάνουν αποζημιώσεις. Οι εταιρίες έχουν πλέον αναγνωρίσει ότι το Mobbing είναι ένα φαινόμενο, το οποίο πρέπει να καταπολεμηθεί άμεσα, για να αποφύγουν προβλήματα στην λειτουργία της επιχείρησης αλλά και να μειώσουν πιθανή οικονομική ζημία.

Ιωάννης Πουρνάρας
Managing Director
Ascendant – Human Resources Solutions